

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Биро за развој на образованието
СКОПЈЕ

Примено:	22. 09. 2011		
Орг. единица	Број	Прилог	Вредност
ОУ	3594/1		

Датум на издавање: 22.09.11
Место издавање: Скопје
Издавач: МОН
Број: 3594/1

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) и член 31 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 103/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11 и 51/11), министерот за образование и наука ја утврди Наставната програма по **класична гитара** за шестгодишното основно музичко и балетско образование.

АРХИВСКИ ПРИМЕРОК

**НАСТАВНА
ПРОГРАМА**

ОСНОВНО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ

КЛАСИЧНА ГИТАРА

**ШЕСТГОДИШНО ОСНОВНО
МУЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ**

Скопје, 2011

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

1. **ВОВЕД**

Во шестгодишно основно музичко училиште на инструментот гитара можат да се запишат ученици кои наполниле девет години.

Целта на наставата по гитара е на учениците да им се развие љубов кон инструментот и музиката, да се оспособат за изразно солистичко, камерно и оркестарско музицирање, естетско и емоционално вреднување на музичките дела поткрепени со музички знаења по однос на нивната содржина и форма. Учениците се обучуваат и стекнуваат знаења, навики и вештини за изведување на музичките дела и се оспособуваат за самостојна работа на инструментот гитара. Наставната програма за гитара има цел ученикот да се подготви технички и музички да го совлада инструментот за понатамошно школување во средните и високите музички школи и за активна професионална дејност.

Наставата се изведува индивидуално. На крајот од учебната година секој ученик полага годишен испит.

- **Фонд на часови: 2 часа неделно, 72 часа годишно.**

- **Статус на предметот: задолжителен**

2. **ЦЕЛИ НА ПРЕДМЕТОТ ЗА РАЗВОЈНИОТ ПЕРИОД ОД II до VI одд.**

Ученикот/ученичката:

- да објаснува за инструментот и неговите карактеристики и изразни можности;
- да дискутира за историјатот на гитарата;
- да демонстрира мелодиско и ритмичко читање и свирење на нотен текст;
- да демонстрира скали-дурски и молски во една, две и повеќе октави;
- да користи посложени ритмичко-мелодиски и хармонски елементи;
- да демонстрира правилна стилска интерпретација на музиката;
- да се оспособува за соло, камерно и оркестарско музицирање;
- да развива способности за доживување и изразување на музиката;
- да развива интерес кон инструментот и музиката;
- да го развива музичкиот вкус и критичкото мислење;
- да дискутира за истакнати музички уметници и творци во земјата и странство;
- да ја развива и негува култивирани пријатен тон;

- да формира личност со позитивни лични одлики;
- да развива музичката меморија;
- да се оспобува за доживување на убавото во музиката;
- да планира посета на семинари, концерти, оперско-балетски претстави и други музички приредби;
- да ја споредува музичката култура со музиката од другите држави;
- да ја развива креативноста;
- да препознава нотен текст, музички термини и ознаки;
- да демонстрира нотен текст (ритмички и мелодиски);
- да го развива внатрешниот слух;
- да развива самодоверба за индивидуално изведување на музичкиот текст;
- да проценува вредности за сопственото музичко изразување;
- да го разликува сопственото музичко интерпретирање и музичкото интерпретирање на другите;
- да развива способност за тимска работа.

3. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО IV ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- да применува динамички ознаки;
- да применува боја на тонот низ различните нијанси sul tasto, sul ponticello, naturale;
- да дискутира за основните знаци за интерпретација (dolce, cantabile, amoro, calmo);
- да демонстрира еднаквост на свирење на тонот (staccato, legato, tenuto);
- да демонстрира правилна примена на разложување на акорди;
- да развива способност за правилна примена на баге;
- да развива и негува култивирани тон;
- да применува правилен начин на меморирање на делата;
- да покажува интерес за слушање музика, посета на концерти и други приредби;
- да развива чувство за музичка изразност;
- да развива чувство за ритам;
- да демонстрира свирење скали на полни жици во разни позиции;
- да објаснува за прсторедот во композицијата при изведувањето на композицијата.

4. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

Тема: СКАЛИ, ДИНАМИКА, БОЈА И БАРЕ (42 часа)			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Ученикот/ученичката: - да се приспособува за правилно свирење на скали на полни жици во разни позиции; -да користи правилен прсторед на десната рака при свирење на скали; - да користи правилен прсторед на лева рака при свирење скали; -да демонстрира еднаквост во свирењето на тонот;	Запознавање на високите позиции на инструментот -Низ свирење скали во различни позиции -Примена на четвртини, осмини, триоли и шеснаестини ноти низ свирењето на скали - Свирење на скали, но и етиди и пиеси, внимавајќи на еднаквоста на тонот - Свирење скали со подготовка на секој прст од десна рака и без подготовка т.е од	-При свирењето скали да се употребува техниката на аројандо во десната рака со наизменично движење на прстите во разни комби нации: -l, m -m, j -m, a -a, m -i, a -a, l -staccato, legato, tenuto	- Анализа на прсторедот на лева рака низ свирење скали преку разговор. - Демонстрирање на правилен прсторед на десната рака при што ќе му се објасни на ученикот наизменичното движење на секој прст - При поставување на прсторедот од левата рака да се користи вежба со спуштање и кревање на прстите со нивната сопствена тежина -Секој тон треба да биде еднаков со претходниот зависно од тоа дали се свира staccato-кратко, legato-поврзано или tenuto-издржано -sul tasto (помека боја), sul ponticello (метална боја), natural (нормална боја).

- да применува боја на тонот низ различните нијанси на гитарата, како sul tasto, sul ponticello .naturale; - да развива музички слух; - да демонстрира свирење на кратки елементи на правилна интерпретација при свирење песни и вежби; - да развива способност за меморирање на мелодија и нотен текст на зададена композиција; - да ја разбира содржината и карактерот на композицијата; - да ги разликува динамичките нијансирања при слушањето и интерпретирањето на композициите во динамика: тивко-пијано(p) силно -- форте (f) - да ги разликува темпата при слушање и	воздух на секој прст од десна рака -Свирење вежби и композиции употребувајќи ги различните нијанси на гитарата	-Тивко-пијано(p) - Силно-форте (f) - Брзо - Бавно	- Посетување на јавни часови и концерти на ученици, како и други манифестации и дискусија за стекнатите впечатоци од виденото. - Воочување на разликите меѓу звук и тон преку демонстрација на разновидни примери (звуките од природата и околината и музичките тонови – пеење, звучење на инструменти и музички фрагменти). - Доживување и воочување на јачината и брзината во музиката преку слушање музика, пеење и свирење. -Allegro -Adagio

интерпретирање на музиката; - да развива правилна примена на <i>bagge</i>; - да се приспособува за употреба на свирење на лесни композиции со <i>bagge</i>;	- Свирење и слушање на композиции во различни темпа	- Побрзо - Побавно	-Moderato -Larghetto -Употреба на <i>bagge</i> најпрво на 2 и 3 жици, а потоа на 4,5 и 6 жици; Методи: -разговор; -демонстрирање (наставник); -инструментална презентација од аудио-видео-записи и др. -р,л,м,а -а,м,л,р.
- да применува правилно разложување на акордите; - да ги применува основните знаци за интерпретација;	- Свирење технички вежби и етиди и композиции во кои се употребува <i>bagge</i>		-dolce-нежно, слатко -cantabile-распеано -amoroso-со љубов -calmo-смирено
	-Свирење на акордите: а) каде сите тонови настапуваат истовремено б) каде тоновите се редат еден по		

- да развива чувство за заедничко свирење и свирење во групи;	друг(од басовските кон мелодиските жици), (од мелодиските кон басовските жици) - Свирење во дуо		

Тема: **Мелодика, ритмика и техника (30 часа)**

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Ученикот/ученичката: - да развива чувство за ритам; - да се приспособува да применува рамномерна пулсација; - да покажува правилно броење и тактирање; - да развива чувство за дводелност и триделност; - да разликува дводелен и троделен метар; - да разликува различно траење на тоновите во музиката; - да ги препознава нотните вредности и вредностите на паузите; - да ги користи нотните вредности и вредностите на паузите;	Рамномерна пулсација Дводелност (броење еден-два) и триделност (броење еден-два-три) Траење на тоновите Нотни вредности: - цела нота и пауза - половина нота и пауза - четвртина нота и пауза - осмина нота и пауза	Пулсација Дводелност (броење еден-два) и триделност (броење еден-два-три) Цела нота и пауза; половина нота и пауза Четвртина нота и пауза Осмина нота и пауза;	Активности и методи - Свирење на четвртини, осмини, триоли и шеснаестини ноти и истовремено броење на глас. - Свирење на вежби со комбинации од различни нотни вредности. - Свирење на пократки нотни вредности (четвртини, осмини, а по можност и шеснаестини). Совладување на нотните вредности и паузи преку слики и апликации. - Воочување на тактот врз основа на зададениот материјал за 2-делност и 3-делност; - Читање на зададениот материјал со тактирање.

- да го препознава тактот во нотниот текст; - да се приспособува за ритмичко читање на нотниот текст; - да развива способност за прецизно изведување на ритмот.	- такт (2/4 и 3/4 и 4/4) - Ритмичко читање на нотен текст (парлато).	- Такт (2/4 и 3/4 и 4/4); - Ритмичко читање на нотен текст (парлато)	- Свирење на елементарни ритмички модели (запишани на една линија) на инструментот – ритмички. Пред да се отсвири, моделот може да се изговори парлато на неутрален слог „та“ со тактирање.

5. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Часот по гитара треба да вклучува различни видови на музички активности.

Се препорачува слушање музика во изведба на наставникот и снимена, за полесно воочување на нејзиниот карактер, изразните средства, како и за доживување и совладување на наставните содржини.

Учениците треба да се навикнуваат на свирење по ноти со почитување на сите ознаки (прсторед, темпо, динамика), со израз и правилно фразирање и со прецизен ритам.

Се препорачува посетување на концерти во текот на целата учебна година, како и слушање на разновидна музика, а особено на оние композиции кои ќе се изведуваат.

Наставни средства:

- музички инструмент-гитара;
- мало столче за нога и пулт;
- аудио-визуелни средства (ТВ, видеоплеер, ДВД плеер, компјутер);
- Интернет, образовни софтвери.

6. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се собираат показатели за нивните активности, се следи ангажираноста на учениците, посветеноста во работата, мотивираноста за музичкото изразување и сл. Индивидуалниот пристап на наставникот кон постигањата на секој поединечен ученик игра голема улога во наставата по инструментот гитара. На крајот на годината се организира јавен час кој е отворен за наставници, родители и ученици. На јавниот час секој ученик може да ги покаже своите постигања од текот на целата учебна година. Оценувањето е со оцена од 1 до 5.

На крајот на учебната година ученикот полага завршен испит.

Испитната програма содржи:

-Три композиции или етиди по избор на наставникот.

7. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата во однос на просторните услови за реализација се темели на Нормативот за простор и наставни средства за основно музичко училиште донесен од страна на министерот за образование и наука.

8. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Воспитно-образовната работа по гитара во второ одделение може да ја изведува лице кое завршило:

- факултет за музичка уметност, студиска програма гитара и стручен назив дипломиран гитарист.

Изготвил: работна група,

координатор м-р Анкица Витанова, советник во Бирото за развој на образованието - Скопје

Одобрил: м-р Митко Чешларов, раководител на Сектор во Бирото за развој на образованието – Скопје

9. ПОТПИС И ДАТУМ НА ДОНЕСУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по класична гитара за шестгодишното основно музичко и балетско образование, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

Бр. 11-ЧУ 32/26

на ден 18.08 2011 год.

Скопје

Министер,

